

Марія Поліщук

студентка 4 курсу юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

Правові засади кримінальної відповідальності за порушення вимог екологічного законодавства*

Кримінальна відповідальність за порушення вимог екологічного законодавства в Україні є важливим інструментом охорони довкілля, що регулюється розділом VIII Кримінального кодексу України, який охоплює злочини проти довкілля. Законодавство передбачає відповідальність за такі злочини, як забруднення атмосферного повітря (ст. 241 ККУ), порушення правил охорони вод (ст. 242 ККУ), незаконну вирубку лісу (ст. 246 ККУ), забруднення чи псування земель (ст. 239 ККУ) та порушення правил екологічної безпеки (ст. 236 ККУ). Санкції за ці злочини можуть включати штрафи, обмеження або позбавлення волі, залежно від тяжкості злочину та наслідків для довкілля.

Розглянемо основні екологічні злочини та їх регулювання:

- Стаття 236 ККУ передбачає відповідальність за порушення правил екологічної безпеки, що може спричинити небезпеку для людей або довкілля.
- Стаття 239 ККУ карає за забруднення або псування земель, що призводить до їх деградації та неможливості подальшого використання.

* Наукова керівниця – *Тетяна Кондратюк*, доцентка кафедри аграрного земельного та екологічного права імені В.3. Янчука Національного університету біоресурсів і природокористування України

- Стаття 241 ККУ передбачає відповідальність за забруднення атмосферного повітря шкідливими речовинами.

- Стаття 242 ККУ регулює питання порушення правил охорони водних ресурсів.

- Стаття 246 ККУ стосується незаконної порубки лісу, що є однією з найактуальніших екологічних проблем України.

Судова практика:

- Справа про забруднення повітря в Запорізькій області (ст. 241 ККУ): Підприємство було засуджено за систематичні викиди шкідливих речовин, що призвели до забруднення повітря. Винного керівника засудили до штрафу 170 000 грн, а діяльність підприємства призупинили до усунення порушень.

- Справа про незаконну вирубку лісу в Закарпатській області (ст. 246 ККУ): Організатори незаконної вирубки засуджені до 5 років позбавлення волі, зобов'язані компенсувати збитки на суму 1,2 млн грн.

- Справа про забруднення водних ресурсів (ст. 242 ККУ): Підприємство, що скидало небезпечні речовини в річку, було засуджене до відшкодування збитків у розмірі 850 000 грн і тимчасового закриття.

- Справа про порушення правил екологічної безпеки на шахтах в Донецькій області (ст. 236 ККУ): Шахта, що забруднила ґрунтові води, була оштрафована, а керівництво отримало умовне покарання.

Проблеми реалізації та шляхи вдосконалення:

Хоча законодавство досить чітко регламентує відповідальність за екологічні злочини, на практиці виникають проблеми із правозастосуванням, що пов'язані з корупцією, недостатньою правозастосовчою практикою та слабким державним контролем. Для ефективнішої боротьби з екологічними злочинами необхідно посилити контроль з боку держави, підвищити відповідальність винних осіб та розвивати екологічну свідомість населення.

Висновок:

Кримінальна відповідальність за екологічні злочини є важливим елементом у збереженні навколишнього середовища та сталого розвитку країни. Судова практика свідчить про наявність реальних покарань за порушення екологічного законодавства, проте для підвищення ефективності боротьби з екологічними злочинами необхідне вдосконалення механізмів правозастосування та контроль з боку громадськості.

Література

1. Єдиний державний реєстр судових рішень: (<https://reyestr.court.gov.ua/>).

2. Кримінальний кодекс України, Розділ VIII "Злочини проти довкілля". <https://patrul.in.ua/doc/kod/kku/r-8-kku-2/>

3. Орхуська конвенція, Конвенція ООН про зміну клімату https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_044#Text

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**